

HƯỚNG DẪN CHẤM

Câu	Nội dung	Điểm
	Đọc văn bản và thực hiện các yêu cầu	3,0
	a. Học sinh dựa vào văn bản để chỉ ra đại dịch Covid-19 đã gây ra những hoảng loạn và xáo trộn trên toàn cầu: <i>việc cách li và phong tỏa diễn ra ở nhiều nơi; các công ti, xí nghiệp, trường học đóng cửa hàng loạt; sản xuất đình trệ, kinh doanh thua lỗ, giáo dục gián đoạn, nhiều hoạt động thường nhật trong cuộc sống cũng không thể tiếp tục.</i> <i>Nêu được 2/3 ý: 0,5; nêu được 1/3 ý: 0,25; không chấp nhận các ý ngoài văn bản.</i>	0,5
	b. Phép liên kết: Học sinh trả lời 1 trong 2 phép liên kết sau: - Phép thế: <i>nó thay thế cho đại dịch Covid-19</i> - Phép nối: <i>Nhưng</i> <i>Gọi tên phép liên kết: 0,25; xác định từ ngữ liên kết: 0,25</i>	0,5
	c. Nội dung văn bản: - Đại dịch Covid-19 đã gây ra những hậu quả nghiêm trọng, khiến con người phải đối mặt với những thách thức lớn. (0,5) - Một trong những cách chống chọi với đại dịch chính là quan sát và lắng nghe những gì đang diễn ra để có những điều chỉnh phù hợp với tình hình thực tại. (0,5) <i>Học sinh có thể diễn đạt theo nhiều cách khác nhau, miễn sao hợp lý.</i>	1,0
1	d. Với những góc nhìn khác nhau, học sinh nêu ra mình quan tâm đến việc nào nhất trong ba việc: <i>lắng nghe chính mình, lắng nghe mọi người xung quanh và lắng nghe thế giới tự nhiên.</i> Cần nêu rõ việc mình quan tâm (0,25), lập luận để chỉ ra lí do mình quan tâm nhất đến việc ấy (0,5); diễn đạt trôi chảy, không mắc lỗi chính tả, dùng từ, ngữ pháp (0,25). Một vài gợi ý: - Em quan tâm nhất đến việc <i>lắng nghe chính mình</i> vì chỉ khi biết <i>lắng nghe chính mình</i> , ta mới hiểu rõ những mong muốn, nguyện vọng cũng như điểm mạnh, điểm yếu của bản thân. Đây là tiền đề để thực hiện những ước mơ, phát triển những giá trị riêng và tạo dựng cuộc sống hạnh phúc. - Em quan tâm nhất đến việc <i>lắng nghe mọi người xung quanh</i> vì điều này sẽ giúp em hiểu mọi người nhiều hơn, từ đó tạo dựng những mối quan hệ tốt đẹp. Thông qua việc lắng nghe, em cũng học hỏi được nhiều thứ và rèn được sự kiên trì, nhẫn nại, cảm thông. Nhờ đó, em sẽ trưởng thành hơn. - Em quan tâm nhất đến việc <i>lắng nghe thế giới tự nhiên</i> vì môi trường sống hiện nay đang bị ô nhiễm nặng nề. Nếu chúng ta không quan tâm đến việc bảo vệ môi trường, bảo vệ tự nhiên thì sự sống của muôn loài sẽ bị đe dọa, sự sống của con người cũng đối mặt với những nguy cơ nghiêm trọng.	1,0
2	Viết bài văn ngắn (khoảng 01 trang giấy thi) để trả lời câu hỏi: <i>Phải chăng lắng</i>	3,0

	nghe là một biểu hiện của tình yêu thương?	
	a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận Có đủ các phần mở bài, thân bài, kết bài. <i>Mở bài</i> nêu được vấn đề, <i>thân bài</i> triển khai được vấn đề, <i>kết bài</i> kết luận được vấn đề.	0,5
	b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận; triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm; vận dụng tốt các thao tác lập luận; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng; rút ra bài học nhận thức và hành động. <i>Học sinh có thể đồng tình hoàn toàn, đồng tình một phần hoặc không đồng tình với câu hỏi trong đề miễn sao các em lập luận hợp lí, thuyết phục. Sau đây là gợi ý cho một hướng giải quyết đề bài:</i> - Giải thích: <i>lắng nghe</i> : đón nhận lời khuyên bảo, tâm sự,... với thái độ tập trung, chăm chú; <i>yêu thương</i> : tình cảm tốt đẹp giữa người và người. Chính việc chú tâm nghe một người giải bày tâm sự (<i>lắng nghe</i>) là một biểu hiện cho sự quan tâm, quý mến (<i>yêu thương</i>) mà ta dành cho người đó. (0,5) - Bàn luận: + Khẳng định vấn đề: <i>Lắng nghe</i> là biểu hiện của sự <i>yêu thương</i> , đồng cảm và tôn trọng của ta đối với người khác bởi chỉ khi ai đó có vị trí trong lòng ta, ta mới có thể dành thời gian, tâm sức để <i>lắng nghe</i> những buồn vui chất chứa, những tâm tình cần tỏ bày của họ. <i>Lắng nghe</i> là điều cần thiết trong cuộc sống, giúp thắt chặt các mối quan hệ. (0,5) + Mở rộng, bổ sung: (Chỉ cần đạt được 1 trong 2 ý: 0,25) o <i>Lắng nghe</i> chỉ là biểu hiện của <i>yêu thương</i> khi <i>lắng nghe</i> xuất phát từ sự chia sẻ, thấu hiểu, quan tâm chứ không phải xuất phát từ sự sợ hãi, tò mò hay những mục đích không tốt. o Đôi khi, <i>không lắng nghe</i> cũng là biểu hiện của <i>yêu thương</i> bởi với những người có nguyện vọng không chính đáng hay có những tình cảm quá yếu mềm, việc người khác <i>không lắng nghe</i> sẽ khiến họ tự điều chỉnh bản thân, trở nên mạnh mẽ, sáng suốt hơn. + Phê phán những người không biết cách <i>lắng nghe</i> những người mình <i>yêu thương</i> và những người chỉ biết <i>lắng nghe</i> mà không có bất cứ hành động chia sẻ nào khác. (0,25) - Bài học nhận thức và hành động: (0,5) + Nhận thức được tầm quan trọng của <i>lắng nghe</i> trong việc thể hiện tình <i>yêu thương</i> . + Kiên trì <i>lắng nghe</i> những người thân yêu với thái độ cảm thông, tôn trọng. <i>Lưu ý: Học sinh cần phân tích các dẫn chứng để làm sáng tỏ vấn đề.</i>	2,0
	c. Sáng tạo Có cách diễn đạt sáng tạo; thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.	0,25
	d. Chính tả, dùng từ, đặt câu Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.	0,25
3	Đề 1	
	Viết bài văn trình bày cảm nhận về một trong ba thông điệp trong đề. Từ đó, liên hệ với một tác phẩm khác để làm nổi bật thông điệp mà em chọn.	4,0
	a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận Có đủ các phần mở bài, thân bài, kết bài. <i>Mở bài</i> nêu được vấn đề, <i>thân bài</i> triển	0,5

khai được vấn đề, <i>kết bài</i> kết luận được vấn đề.			
b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận; triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm; thể hiện sự cảm nhận sâu sắc và vận dụng tốt các thao tác lập luận; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng.			3,0
Thông điệp về những giá trị sống tốt đẹp cần gìn giữ ở mỗi người qua đoạn thơ trong bài <i>Ánh trăng</i> (Nguyễn Duy)	Thông điệp về những cảm xúc yêu thương dành cho gia đình qua đoạn thơ trong bài <i>Bếp lửa</i> (Bằng Việt)	Thông điệp về khát vọng cống hiến cho xã hội qua đoạn thơ trong bài <i>Mùa xuân nho nhỏ</i> (Thanh Hải)	
- Vẻ đẹp của những giá trị sống tốt đẹp cần gìn giữ ở mỗi người: thể hiện qua ý nghĩa của hình ảnh vàng trăng, qua lời tự nhắc nhở của tác giả về thái độ sống <i>uống nước nhớ nguồn</i> , ân nghĩa thủy chung cùng quá khứ. - Vẻ đẹp của ngôn từ nghệ thuật: thể thơ năm chữ với giọng điệu tâm tình tự nhiên; những chữ đầu dòng không viết hoa tạo sự liền mạch về ý tưởng và hình ảnh trong từng khổ thơ; hình ảnh giàu ý nghĩa biểu tượng; ngôn ngữ giản dị mà sâu sắc;...	- Vẻ đẹp của những cảm xúc yêu thương dành cho gia đình: thể hiện qua lòng kính yêu, trân trọng và biết ơn chân thành mà nhân vật trữ tình dành cho người bà tần tảo, vất vả, giàu đức hi sinh, giàu tình yêu thương trong bài thơ. Bà đã nhóm dậy bao điều tốt đẹp trong tâm hồn cháu. - Vẻ đẹp của ngôn từ nghệ thuật: thể thơ tám chữ với giọng điệu trau dồi, tha thiết phù hợp với cảm xúc hồi tưởng và suy ngẫm; hình ảnh <i>bếp lửa</i> vừa thực vừa mang ý nghĩa biểu tượng; điệp từ <i>nhóm</i> được sử dụng vừa theo nghĩa thực vừa theo nghĩa chuyển; nhiều từ ngữ giàu cảm xúc;...	- Vẻ đẹp của khát vọng cống hiến cho xã hội: thể hiện qua ước nguyện đẹp đẽ: được hòa nhập vào cuộc sống của đất nước, được dâng hiến phần tốt đẹp – dù nhỏ bé của mình cho cuộc đời chung, cho đất nước. - Vẻ đẹp của ngôn từ nghệ thuật: thể thơ năm chữ với âm hưởng nhẹ nhàng, tha thiết và giọng thơ linh hoạt: khi dồn dập, hồi hả, khi tha thiết, trầm lắng; những hình ảnh đẹp tự nhiên, giản dị, giàu ý nghĩa tượng trưng;...	
<ul style="list-style-type: none"> - <i>Phân tích kĩ, ý phong phú, nêu bật thông điệp: 1,75-2,25</i> - <i>Phân tích được một số nội dung chính, chưa nêu rõ thông điệp: 1,0-1,5</i> - <i>Ý sơ sài, thiếu kĩ năng phân tích, không nêu được thông điệp: 0,25-0,75</i> <p>- Học sinh tự chọn một tác phẩm khác để liên hệ nhằm làm nổi bật thông điệp mà mình chọn. Cần nói qua về nội dung của tác phẩm được chọn (0,25), chỉ ra nét gặp gỡ của các tác giả. Trên cơ sở đó, khẳng định ý nghĩa của bức thông điệp chung mà hai tác phẩm gửi gắm. (0,5)</p>			
c. Sáng tạo Có cách diễn đạt sáng tạo, thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.			0,25
d. Chính tả, dùng từ, đặt câu Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.			0,25
Đề 2			
Từ những gợi ý trong đề và từ những trải nghiệm trong quá trình đọc tác phẩm văn học, viết bài văn với nhan đề: “<i>Lắng nghe tác phẩm – Hiểu về cuộc sống</i>”			4,0

	<p>a. Đảm bảo cấu trúc bài nghị luận</p> <p>Có đủ các phần mở bài, thân bài, kết bài. <i>Mở bài</i> nêu được vấn đề, <i>thân bài</i> triển khai được vấn đề, <i>kết bài</i> kết luận được vấn đề.</p>	0,5
	<p>b. Xác định đúng vấn đề cần nghị luận; triển khai vấn đề nghị luận thành các luận điểm; thể hiện sự cảm nhận sâu sắc và vận dụng tốt các thao tác lập luận; kết hợp chặt chẽ giữa lí lẽ và dẫn chứng.</p> <p><i>Học sinh có thể triển khai bài làm theo nhiều hướng khác nhau: bình luận vấn đề; phân tích một hay nhiều tác phẩm cụ thể chứng minh vấn đề; kết hợp giữa chứng minh và bình luận; ... Sau đây là một hướng giải quyết đề bài:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - Giải thích nhan đề: Việc đọc kĩ, đọc sâu để nắm vững tác phẩm (<i>lắng nghe tác phẩm</i>) sẽ cung cấp cho ta những hiểu biết, tri thức về bản chất của con người và cuộc đời ở nhiều phương diện (<i>hiểu về cuộc sống</i>). Sở dĩ như vậy là vì tác phẩm văn học luôn phản ánh hiện thực cuộc sống. (0,5) - Chứng minh bằng những trải nghiệm trong quá trình đọc tác phẩm văn học: Học sinh tự chọn phân tích một hay nhiều tác phẩm (trong hoặc ngoài SGK, trong số các tác phẩm được đề gợi ý hoặc không) để chỉ ra việc tìm hiểu sâu kĩ một tác phẩm có thể bồi đắp tâm hồn ta, khiến ta hiểu thêm và yêu thêm cuộc sống. Cảm nhận của học sinh về tác phẩm cần chân thành, tinh tế, sâu sắc. Bài làm cần có lí lẽ làm sáng tỏ vấn đề chứ không chỉ dừng lại ở việc phân tích nội dung và nghệ thuật của tác phẩm. (2,0) - Khái quát, đánh giá, bàn luận vấn đề (0,5): Học sinh đưa ra các ý kiến, suy nghĩ khác nhau về vấn đề. Có thể là: <ul style="list-style-type: none"> + Những tác phẩm thực sự giá trị luôn gắn bó mật thiết với đời sống, luôn là ô cửa mở dẫn lối cho cuộc sống tràn đầy trong trái tim người đọc. + Muốn được người đọc <i>lắng nghe</i>, bên cạnh chiều sâu khi phản ánh hiện thực, tác phẩm còn cần có vẻ đẹp hình thức độc đáo. + Việc <i>hiểu về cuộc sống</i> qua văn học không thay thế được việc trực tiếp trải nghiệm để <i>hiểu về cuộc sống</i>. Chính việc <i>hiểu về cuộc sống</i> sẽ giúp người đọc có thể <i>lắng nghe tác phẩm</i> một cách sâu sắc hơn. + Chỉ những tác giả có trí tuệ bén nhạy, có sự thấu trải cuộc đời, có tài năng nghệ thuật mới có thể viết nên những tác phẩm giúp người đọc <i>hiểu về cuộc sống</i>. Chỉ những người đọc có trình độ thưởng thức, có tâm hồn sâu sắc, có sự am hiểu văn học mới có thể <i>lắng nghe tác phẩm</i>. - <i>Biết chọn lựa tác phẩm phù hợp và phân tích sâu, kĩ để làm nổi bật được nhan đề: 2,25-3,0</i> - <i>Phân tích còn chung chung, chưa làm nổi bật được nhan đề: : 1,25-2,0</i> - <i>Ý sơ sài, thiếu kĩ năng phân tích, không bám sát nhan đề: 0,25-1,0</i> 	3,0
	<p>c. Sáng tạo</p> <p>Có cách diễn đạt sáng tạo; thể hiện suy nghĩ sâu sắc, mới mẻ về vấn đề nghị luận.</p>	0,25
	<p>d. Chính tả, dùng từ, đặt câu</p> <p>Đảm bảo quy tắc chính tả, dùng từ, đặt câu.</p>	0,25